

FESTIVAL DE MÚSICA D'ARREL També es commemoren els 50 anys d'activitat de Joseret i la seua rondalla, un fidel recuperador de la jota cantada

De Mariano Manta fins al Teixidor, vuit estils de jota homenatjats al 26è Tradicionàrius

Roquetes Andrea Capilla

"La jota cantada, tocada o ballada és l'element emblemàtic de la música tradicional i popular de les Terres de l'Ebre i també vincle d'unió entre Catalunya, el País Valencià, l'Aragó i les Illes Balears" detalla el Centre d'Interpretació de la Jota de les Terres de l'Ebre. I des de l'any 2010 és reconeguda com a ball i cant d'interès nacional, per a entrar a formar part del Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

L'Hort de Cruells de Roquetes acull este dissabte 24 d'agost una marató de música popular durant el 26è Tradicionàrius de les Terres de l'Ebre, un festival dedicat a la música d'arrel, en què es retrà homenatge a vuit cantadors ebrencs de jota, a través d'un concert monogràfic, però també a Joseret i la seua rondalla, que celebren 50 anys des que van començar a cantar jotes.

"LA JOTA QUE ES CANTAVA I ES CANTA" Els amfitrions del festival, Quico el Célio, el Mut i el Noi de Ferrières, oferiran un espectacle titulat *La jota que es cantava i es canta* en el qual faran homenatge a vuit dels cantadors ebrencs que han marcat les diferents etapes de la jota improvisada. Així doncs, al llarg del concert es recuperaran els estils del tortosí Maria-

Imatge d'arxiu del Festival de Música d'Arrel Tradicionàrius 2018. / D'ARXIU

no Manta -dels primers cantadors de jota improvisada de qui hi ha documentació del segle XIX i principis del XX-, del rapitenc Agustí Domènech Perot (1879-1956) -a qui se li atribueix l'evolució de les estrofes de jota dels 4 als 6 versos-, de Francisco Llusà Ardit Carrinya (1886-1971, Amposta) -dels pocs que utilitzaven estructures de més de 7 o 8 versos i que va ser un dels cantadors amb estil propi més reconegut-, de José Blanch Faiges Caragol (1890-1964, l'Ampolla) -cantador de la Cava, ara Deltebre, i,

segons el cantant dels Quicos Arturo Gaya, un dels més recordats al Delta-, del santjaumero Francisco Balagué Boca de Bou (1895-1973) -considerat l'Intel·lectual i l'home de lletres per les seues aficions com a poeta i home de teatre-, passant pel cantador de Roquetes Pepe García Sànz lo Canaleró (1914-2004) -a qui molts reconeixen tornar a versar en català i un dels noms més populars de l'última generació de joterós-, l'ampostí José Guarch Teixidor (1931-2011) -un dels últims hereus del que seria la ca-

dena tradicional de cantadors, els pagesos que cantaven-, fins a Eduardo Saborido (1932-1999) -d'origen basc, però ben arrelat al Delta i gràcies al qual es coneixen cants de treball i jotes a l'estil de diversos cantadors per mitjà de documents sonors que va enregistrar-.

"Hem arribat a conèixer què feien estos cantadors gràcies a fonts documentals escrites de folkloristes com Joan Moreira quan va publicar *Del folklore tortosí* l'any 1934, on es recullen, fins i tot en partitura, els estils de cantar de Mariano Manta i Perot", explica Gaya. Però també, afegix el cantant dels Quicos i organitzador del Festival, gràcies a **"José María Chavarría, que als anys 70 va fer un intens treball de recuperació d'elements sonors, gravant alguns d'estos cantadors, aconseguint documents únics, ja que només gràcies a Chavarría hem pogut sentir cantar Boca de Bou en la seua veu pròpia, així com altres cantadors com Eduardo Saborido o Joaquín Targa que cantaven el seu estil, però també imitaven d'altres com Perot, per exemple"**.

Com a preàmbul al concert dels Quicos, també es commemoraran els 50 anys d'activitat de Josep Subirats Prades Joseret i la seua rondalla, que va ser el primer a recuperar fidelment l'ofici de cantador i l'art del

vers improvisat. **"Podríem dir que Joseret és un pont entre la generació de pagesos que cantaven i la gent jove que estan recuperant la jota com Guardet, per exemple"**. Per això han volgut oferir un petit homenatge als cantadors de jota, aprofitant esta **"presència viva i activa de Joseret, ja que no sempre es pot retre homenatge a algú que està en actiu"**.

La nit de la marató musical també es podrà veure una de les millors formacions de percussió ibèrica d'arreu del país, Coetus, el conjunt invitat de l'edició d'enguany. Este grup, format per 18 músics i cantants sobre l'escenari, oferiran l'espectacle *De Banda a Banda*, **"el concert més poderós de música d'arrel d'avui dia"**, segons Gaya. Però les efemèrides no acaben aquí, ja que s'oferirà l'actuació del grup Cau de Lluna, que han retornat als escenaris per a celebrar els seus 30 anys. Més enllà de les activitats musicals, hi haurà la Fira d'Artesans i la Trobada de puntaires.

EL FESTIVAL CONTINUA El Tradicionàrius tornarà el 13 i 14 de setembre amb el paquet d'activitats programades per a commemorar els 100 anys del naixement del cantautor de folk i activista Pete Seeger, **"un dels impulsors d'este estil de música"**, afirma Gaya. ■